

Tulva- ja vesiensuojeluhankkeet Taanilan alueella

253/56.30/2020

Teknisten palveluiden lautakunta 12.05.2020 § 38

Ylivieskan ns. Taanilan alueella on käynnistymässä kaksi sekä tulvasuojelua että vesienhoitoa palvelevaa hanketta. Samalla hankkeiden toteuttaminen luo Taanilan yhtenäiskoulun kupeeseen merkittävän puistoalueen ja esimerkiksi ympäristöteemoihin soveltuvan oppimisympäristön.

Kalajoen uoma on Ylivieskan ja Alavieskan taajamien välillä luokiteltu valtakunnallisesti merkittäväksi tulvariskialueeksi. Tästä johtuen Kalajokivarteen on laadittu mm. tulvariskien hallintasuunnitelma, jonka päivitystyö on käynnistynyt. Hallintasuunnitelman vahvistaa maa- ja metsätalousministeriö. Kalajoen sivu-uomista Katajaoja ja Salmelanoja ovat nekin tulvaherkkiä. Näitä ojia on perattu ja Salmelanojan varteen on tehty allastuksia tulvaherkyyden vähentämiseksi. Ojien tulvaherkyyttä on mallinnettu kaupungin vetämässä Tulvatieto-hankkeessa, jossa olivat mukana myös Alavieskan kunta, Pudasjärven kaupunki sekä Jokilaaksojen ja Oulu-Koillismaan pelastuslaitokset. Kaupunki on lisäksi vuonna 2018 teetättänyt Soilcon Oy:llä yleissuunnitelman Katajaojan ja Salmelanojan tulvariskien hallinnasta, etenkin hulevesitulvia ajatellen.

Maa- ja metsätalousministeriö on varannut Ylivieskan kaupunkia varten 300 000 euron määrärahan tulvasuojeluhanketta varten. Kaupunki hakee tätä hankerahaa Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta kevään 2020 aikana. Rahoitus kohdennetaan muutostöihin tulvaherkän Salmelanojan alaosalla, noudattaen Soilcon Oy:n laatimaa yleissuunnitelmaa tulvariskien hallitsemiseksi. Hankkeessa Salmelanoja käännetään ns. Taanilan kiertoliittymän kohdalta kulkemaan ensin Kalajoentien vartta ja sitten kohti Katajaojaa ja Kalajokea. Uuteen uomaan tulee kolme syvänvedenallasta sekä suuri 0,9 hehtaarin laajuinen kosteikko ennen kuin Salmelanoja purkaa vetensä Katajaojaan. Tähänkin kosteikkoaltaaseen tulee syvänvedenalue, kiintoaineksien ja ravinteiden pidättämisen tehostamiseksi. Altaan keskelle tulee "saari", luonnonmonimuotoisuuden ja opetuskäytön edistämiseksi. Kosteikon jälkeen Salmelanojan vedet purkautuvat entiseen tapaan Katajaojaan siten, että purkupaikassa turvataan kalannousu Salmelanojaan. Hankkeen kustannusarvio on noin 300 000 euroa ja kustannukset katettaisiin myönnetyllä avustuksella. Työt painottuvat syksyyn 2020. Viimeistelytöitä tehtäisiin vielä ensi vuoden puolella maavallien painuttua riittävästi. Hankkeen toteuttamisesta on neuvo-

teltu Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen kanssa viimeksi 20.4.2020.

Ylivieskan kaupunki on viime vuodesta alkaen hallinnoinut ympäristöministeriön päätöksellään 23.5.2019 rahoittamaa "*Hulevedet hallitaan kolmistaan*" -hanketta, jossa ovat mukana myös Kempeleen kunta ja Raahen kaupunki. Hankkeen kustannusarvio on 125 000 euroa ja myönnetty valtionosuus 80 % kustannuksista, kuitenkin enintään 100 000 euroa (alv 0 %). Ylivieskan kaupungin osuus tästä hankkeesta on noin 60 000 euroa, johon siis tulisi valtionosuutta vajaan 50 000 euroa. Hankkeessa toteutetaan Taanilan yhtenäiskoulun ja em. laajemman kosteikon läheisyyteen pienempi kosteikkorakenne, johdon johdetaan hule- ja kuivatusvesiä Taanilan väylältä ja myöhemmin nykyiselle pellolle rakentuvalta alueelta. Nämä olisivat siis ns. kovien pintojen hulevesiä. Niiden käsittelyyn käytetään kosteikon ohella myös muuta tekniikkaa, sakkapesineen ja ravinteiden sitomista tehostavine biohiilikasvualustoineen. Tämä hanke toteutetaan syksyn 2020 kuluessa.

Molempien hankkeiden suunnitelmat on laatinut Maveplan Oy. Suunnitelmia esitellään tarkemmin kokouksessa.

TEKNINEN JOHTAJA: Lautakunta merkitsee em. hankkeet ja niiden nykytilanteen tiedoksi.

TEKNISTEN PALVELUIDEN LAUTAKUNTA: Hyväksyttiin.

Asiantuntijana kuultiin ympäristöpäällikkö Tapio Koistinahoa.